

RIET

Er zijn verschillende soorten riet. Je hebt het **echte riet** (*Phragmites australis*) en vele andere soorten. Riet behoort tot de grassenfamilie en staat prominent

aan de waterkant. Het echte riet, zoals bij het bruggetje, kan één tot driemeter hoog worden. De stengel staat stijf rechtop en het 1-3 cm brede blad met spits toelopende top is grijsgroen. Op de grens van de bladschede en de bladschijf zit een tongetje in een krans van haartjes.

Ze bloeit van juli tot oktober met een 15-40 cm lange, sterk vertakte, purperkleurige of bruinachtige pluim, die rechtop staat of later aan de top kan gaan overhangen.

Een riet wordt gebruikt bij bepaalde muziekinstrumenten, zoals de hobo, klarinet, fagot en saxofoon. Het blazen over (een klein stukje van) het riet zorgt ervoor dat het riet gaat trillen, waardoor er geluid ontstaat. De plant waarvan het riet gesneden wordt is echter het bamboeachtige Spaanse riet, het **pijlriet**.

Wanneer vies water door een rietland wordt geleid, dan wordt dit gereinigd. Dit noemt men een helofytenfilter.

De bekende rietsigaar is de **lisdodde**.

Je hebt ook nog **Duinriet** (*Calamagrostis epigejos*) dat veel voorkomt in de duinen en het waddengebied. Ze wordt minder hoog dan het echte riet. Bij droogte rolt het blad op. Duinriet bloeit in juni tot augustus met rechte, tot 30 cm lange, kluwenvormige pluimen, die schuin rechtopstaande, rechte zijtakken hebben. Op de pluim zitten de groene of violet aangelopen aartjes. Soms komen ook witachtige of gele aartjes voor.

Door de welige groei van het duinriet wordt het steeds duidelijker hoe groot de gevolgen zijn van de zure regen. Dat kun je zien in de duinen die bij Haarlem toch behoorlijk kalkrijk zijn. Men dacht eerst dat het door die kalk wel mee zou vallen. Misschien is dat ook wel zo en had de overheersing van het duinriet nog veel erger kunnen zijn.

Zure regen heeft twee verschillende kanten: verzuring en bemesting. De neerslag is tegenwoordig wel 30x zo zuur als het van nature is!! Kalk heeft de gewoonte om op te lossen in zuur. De grond wordt daardoor uitgeloogd en steeds zuurder. Daarmee verdwijnen de verschillen tussen kalkrijke en kalkarme grond die het duingebied zo interessant maakt voor vele planten en dieren. Zure regen bevat ook veel stikstof waardoor de grond wordt als het ware wordt bemest. De planten in het duin zijn er juist omdat er sprake is van voedselarme grond; daar houden ze van. Door de grote aanvoer van stikstof krijgen die planten het moeilijk en zullen langzamerhand verdwijnen. Duinriet weet hiervan goed te profiteren. Dit riet groeit zeer weelderig en vormt prachtige in de wind golvende pluimenvelden. Helaas overwoekeren ze alle andere planten. Het

gevolg is dat er steeds minder verschillende soorten planten in het duingebied voorkomen.

Het gewone (**echte**) riet staat aan de waterkant of op zeer vochtige plekken. Over dit riet bestaat een mooi verhaal. Dat heeft te maken met de twee knikken die je veelal in de grotere lange bladeren ziet. Het verhaal gaat terug naar de schepping van de wereld:

God had allerlei planten geschapen die de mensen goed konden gebruiken. Denk daarbij vooral aan de verschillende graansoorten en de vruchtdragende bomen en struiken. De mensen waren daar heel tevreden over en waren God dankbaar. De jaloerse duivel zag dat en dacht wat God kan, kan ik beter. Hij schiep toen het riet en zag dat het mooi, sterk en onweerstaanbaar groeide. Tevreden over zijn prestatie riep hij God om eens goed naar zijn mooie planten te kijken. Deze deed dat en vroeg de duivel wat hij ermee wilde doen; kon je ze bijvoorbeeld eten? Natuurlijk sprak de duivel, van andere planten kun je toch ook eten. Wat kun je dan van riet eten? Nou.....eh zei de duivel en keek nu eens goed....., niet de harde steel, maar misschien het prachtige lange groene blad. Om dat te bewijzen pakte hij een blad en zette er zijn tanden in om er een hap van te nemen. Als je dat wel eens geprobeerd hebt, weet je hoe scherp de randen van zo'n blad zijn en dat het bepaald niet mals is. Dat beviel dus niet goed. De duivel kon echter niets anders bedenken en probeerde het nog maar eens. Nee, een succes was het niet. God lachte minzaam en zei dat de mensen hier niet veel aan zouden hebben. De duivel boog het hoofd en realiseerde zich dat er aan de schepping meer vastzat dan dat hij had gedacht. Sinds die tijd zijn de tandafdrukken van de duivel nog steeds in het blad te zien.

In vroegere jaren gebruikten de jongens tijdens de nacht van 30 april (Walpurgisnacht), wanneer de meivuren werden aangestoken, de takken van verschillende planten om aan een meisje te vertellen wat zij van haar dachten. De tak werd dan bij de voordeur van het meisje neergezet. Natuurlijk gebeurde dat anoniem door één jongen of door meerdere jongens. Een meisje kreeg met de tak een beoordeling, want elke soort tak had een bepaalde betekenis: Een fijne top duidde op de goedheid.

Een dennentak was een liefdesverklaring.
Een berkentak hield in dat ze aardig was.
Voor wisselvalligheid stond de kersentak.
Een haagdoorn voor stekeligheid en
een bosje riet voor hoerigheid.